

MYRA ZNA SVE

Naša budućnost / Myra – operativni sustav integriran u život svakog građanina

Luigi Ballerini, talijanski psihoanalitičar, novinar, publicist i književnik, objavio je preko trideset romana, a njegova su djela prevedena na više od deset svjetskih jezika. Uglavnom piše za mlade čitatelje, no dugi niz godina bavio se školskim i roditeljskim usmjeravanjima. Godine 2022. izdao je roman pod nazivom „Myra zna sve“ koji je u vrlo kratkom vremenskom periodu zadobio mnogo pažnje. Roman opominje mladog čitatelja i njegove roditelje da su u zabludi jer misle, da mladi koji provode toliko vremena povezani s uređajima, dobro poznaju IT. Umjesto toga, trebali bi uzeti u obzir da oni znaju svrhu, ali ne i što je iza toga. Djeca i mladi puno toga otkrivaju o sebi na internetu, a razvili su premalo svijesti o mehanizmima mreže.

Riječ je o distopijskom romanu smještenom u bliskoj budućnosti u Italiji. Radnja započinje školskim plesom „Spajalicom“, na kojem se učenici sastaju kako bi upoznali svoje savršene partnere koje im je Myra pronašla na temelju njihovih zajedničkih osobina i interesa. Myra je oblik umjetne inteligencije nalik današnjoj Siri ili Alexi. Međutim, Myra posjeduje viši stupanj samostalnosti te je uvijek i svugdje prisutna bez obzira željeli to likovi ovog romana ili ne. Na plesu se upoznaju protagonisti romana Ale i Vera. Ale je zgoduš, dobro odgojen dečko koji nam daje do znanja da voli djevojke, posebno crvenokose. Na početku romana uživa biti u prisustvu Myre i obraća joj se za sve što mu je potrebno. Na temelju analitičkih podataka i obrazaca njegovog ponašanja, Myra zna i prije samog Alea što on želi. Ale uživa u tetošenju i potpori koje mu pruža Myra. S druge strane, Vera je odlučna djevojka koja je uvjerenjena da Myra čini zlo i da sve ide u pogrešnom smjeru. Usprkos njihovim različitim stavovima o Myri, Ale i Vera jako se dobro slažu i odlučuju postati par. Iako se Myrin algoritam i u njihovom slučaju pokazao nepogrešivim, Vera i dalje osjeća da je njihova sloboda ograničena. Vera s vremenom budi Aleovu samosvjesnost te i on uočava da nešto u režimu nije kako spada. Ale postaje članom Verinog benda koji služi kao paravan za Frontu, pobunjeničku skupinu koja pokušava smijeniti

Vladu i ukinuti Myru. Međutim, članovima Fronte i njihovom vođi Kingu ne ide sve po planu, a da stvar bude još gora, Vlada je uvijek korak ispred njih, a Myra dva. Sama je radnja po sebi neobična i drukčija od većine distopijskih romana jer kaosa nema, svi su sretni, nadređeni su stvorili Myru i naivno misle da s njom upravljaju. Roman u nama budi znatiželju i potiče nas na razmišljanje o životu u budućnosti. Uostalom, to je ono što dobra književnost mora činiti, poticati nas na postavljanje pitanja i pomoći nam u traženju odgovora. Jasno je vidljivo da ljudi u budućnosti neće trebati previše razmišljati svojom glavom, a neće se ni fizički naprezati jer će im većinu poslova odrađivati Myra ili neki drugi oblici umjetne inteligencije. Članovi Fronte tajna imena dobili su po književnim velikanima iz prošlosti te tako su antiteza svijetu u kojem žive, svijetu u kojem papir, pisaći pribor, knjige više ne postoje. Sve što ljudi imaju, rade ili postižu sprema se na *oblak*. Roman opisuje kult ličnosti zato što Vlada Myru prikazuje kao spasiteljicu i pokušava natjerati stanovnike da joj se sve više priklone. U stvarnosti Myra je zapravo neka vrsta diktatora koji ne dopušta ljudima masamostalno razmišljanje, već im namješta odgovore, pitanja, ponašanja... Roman progovara i o vrlo osjetljivoj temi manipulacije informacija i digitalizaciji kulture i to u odnosu na ono što nam se nudi kao korisno za nas. Danas se vode brojne rasprave oko umjetne inteligencije, a u stvarnosti nitko u potpunosti ne zna što je to zapravo. Nešto, što se ranije smatralo umjetnom inteligencijom, danas se više ne smatra te je pitanje hoćemo li nešto, što danas smatramo umjetnom inteligencijom, smatrati nakon nekoliko godina. Čitajući roman iz perspektivu pobunjenika, uočavamo što nam pisac želi reći i kakav je njegov stav. Zahvaljujući njemu, mi čitatelji smo se osvijestili i probudili. Članovi Fronte vrlo rano u priči postaju ključni likovi s kojima se, vjerujem, možemo poistovjetiti. Oni nam kroz cijelu radnju iznose argumente koji nas polako udaljavaju od Myre glavnog antagonista. Trebamo se diviti mladim pobunjenicima i njihovoj volji da nešto poduzmu. Takvi likovi igraju ključnu ulogu u donošenju autonomne svijesti i trebamo se

ugledati na njih bili oni izmišljeni ili ne. „Hoće li roboti preuzeti život u budućnosti?“ danas je jedno od najtraženijih pitanja u Google tražilici. Provedene su razne ankete kroz koje su prikupljena mišljenja pojedinaca o budućnosti i robotima. Dovoljno je za reći da ljudi imaju različita mišljenja te da neki odgovori stvarno šokiraju. Zbog utjecaja današnjih medija, u budućnosti ljudi više neće znati što je samostalnost te mnogi stručnjaci pokušavaju poticati ljude da se okrenu nekom drugom smjeru života, dok drugi pak žele da se, kao što možemo vidjeti u romanu, snalazimo uz pomoć umjetne inteligencije.

Čitanje je temelj stvaranja kritičkog duha, a kritički duh je jedini resurs kojim raspolazemo kako bismo se mogli snaći u moru interneta. Ne mogu dovoljno istaknuti koliko me oduševila piščeva imaginacija i jedinstvenost. Svaka stranica zrači originalnošću i nevjerojatnošću te strahom da Myra predstavlja našu budućnosti. Roman je stvarno jako dobro napisan, svako poglavlje započinje pripovjedačkim glasom koji povezuje cijelu priču i dijelom navješćuje događaje, događaje koji u nama bude zebnju jer mi nikad nećemo u potpunosti biti sigurni kako će se u budućnosti sve odvijati ni hoće li rezultati biti pozitivni ili negativni. Ovaj me roman podsjetio da moram više razmišljati o budućnosti, ali ne samo u vidu srednje škole koju želim upisati, već i koliko dopuštam da me upravo u ovom trenutku elektronični uređaji uvlače u svoj svijet. Mišljenja sam da bi svatko trebao imati neku svoju autonomnost kojom bi se morao znati obraniti i spasiti od loših utjecaja, a vidimo da u romanu nema previše te autonomnosti, barem što se ljudi tiče. S druge strane, roman završava pomalo tajanstveno što budi nadu u nama jer uočavamo da svijet nije crno-bijel, već pun nijansi te uvijek uz neko zlo ide i dobro, ali i uz dobro ide i zlo. Sve u svemu ova je jedo od najboljih dijela koje sam pročitala u 2023. godini. Uz to bih još mogla nadodati da nisam baš tip za znanstvenu fantastiku, ali ovaj je roman, kako je rekla moja sestrična, „wow!“.

Lana Eterović

8.r